

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Красимир Маринов Маринов
Катедра „Маркетинг и стратегическо планиране“
Университет за национално и световно стопанство
Научна специалност „Маркетинг“

Относно: Дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Маркетинг“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Основание за представяне на становището: Участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1083/15.12.2021 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: Димитър Георгиев Тричков

Тема на дисертационния труд: Продуктова диверсификация чрез анализ на големи данни

Дисертантът Димитър Тричков се е обучавал в задочна форма на докторантура по държавна поръчка в периода 01.01.2018 – 01.01.2022 г. Той е бакалавър по Маркетинг, както и магистър по Мениджмънт на Икономически университет – Варна. Докторантът има изключителен практически опит на експертни и мениджърски позиции в български и чуждестранни компании. Основните му сфери на изява са бизнес развитие, управление на продажбите, въвеждане и развитие на фирмени бази данни, управление на продукти, в т.ч. разработване на нови продукти.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Димитър Тричков е разработен в общ обем от 218 стр. и включва: съдържание, списък с използвани термини, списък с фигури и списък с таблици (9 страници); въведение (7 страници); 192 страници основен текст, разпределен в три глави; заключение (3 страници); и цитирани източници (6 страници).

Библиографията включва 107 източника – научни публикации, публикации на отраслови организации, институционални сайтове, сайтове за статистическа и пазарна информация. Използваните източници са на български и английски език. Броят на цитираните източници е адекватен за подобно научно творчество. Включените източници са релевантни; добре подбрани; и отразяват съвременните постижения по разглеждания кръг от въпроси. Анализиранияте научни източници свидетелстват за

много добрата осведоменост на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд.

Докторантът е представил и: автореферат; списък с публикации по темата на дисертацията; и списък с търсените приноси; следователно са изпълнени формалните изисквания, за да бъде рецензиран дисертационният труд и да се пристъпи към процедурата за присъждане на докторската степен, съгласно Закона за развитие на академичния състав в РБ, Правилника за прилагането му, и вътрешната нормативна уредба на СА „Д. А. Ценов”.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд категорично може да се определи като актуална и значима. Основания за това твърдение откривам в поне две посоки:

На първо място, на основата на анализ на състоянието на телекомуникационния и на банковия сектор и предизвикателствата, свързани с дигитализацията на икономиката, пред които са изправени, дисертантът показва, че пред традиционните играчи в тези сектори са налице редица заплахи, идващи както отвътре, така и от алтернативни доставчици. Авторът прави преглед на възможните споделени стратегии за развитие, посочвайки примери от практиката за успешни междутраслови сътрудничества. Това прави актуално и значимо изследването на възможностите за увеличаване на приходите на телеком компания чрез предлагане на собствени финансови услуги.

Втората посока, в която дисертационният труд носи своите актуалност и значимост, се отнася до бързоразвиващите се възможности за използване на т.нар. „Големи данни“ (Big Data) и анализи на големи масиви от данни с цел повишаване на качеството на продуктите, сегментация на клиентите, провеждане на таргетирани кампании, прогнозиране на загубата на клиенти, разработването на оферти в последната минута, и т.н. Нарастването на тези възможности през последните години е свързано и с имплементирането в компаниите на т.нар. „единен потребителски профил“, даващ възможност да се анализира минало поведение в различни системи и среди, за да се изгради и персонализира по-ефективно взаимодействие с клиентите.

Казаното по-горе ни дава основание да обобщим, че темата на настоящото изследване е актуална и значима, и че захващайки се с нея авторът демонстрира задълбочено разбиране на нейната многоаспектна природа.

Обектът на изследване в дисертационния труд е ясно очертан – това са алтернативните услуги, в частност във финансовия сектор, предлагани от телекомуникационната компания, несвързани с основния предмет на дейността ѝ по предоставяне на свързаност.

Предметът на изследване е точно формулиран – пазарният растеж и свързаните с него допълнителни финансови потоци, генерирани вследствие предлагане на собствени финансови услуги от телекомуникационната компания в партньорство с финансова институция.

Възможностите, които така дефинираните обект и предмет предоставят на изследователя, са стимулирали докторанта към формулиране на изследователска цел и свързани с нея задачи.

Изследователска цел е да се анализира възможността и да се предложи концептуален модел за увеличаване на приходите на телекомуникационната компания чрез диверсификация, изразяваща се в предлагане на собствени финансови услуги на база собствените технологична, информационна и физическа инфраструктури.

Така формулираната цел докторантът преобразува в логически обоснован комплекс от **пет изследователски задачи**, които са логически подредени и ясно формулирани. Те са достатъчно конкретни; изпълнението им позволява да се постигне поставената цел; и насочват изследването в правилна посока.

Тезата, която дисертантът не само е формулирал, но и е успял убедително да защити в разработката е, че телекомуникационните компании притежават огромен потенциал за диверсификация на предлаганите от тях услуги, на база Големите данни, генерирани от и във връзка с активността на техните клиенти.

Структурата на представения труд отразява логическата пълнота на изследването и е израз на съществуващите връзки и зависимости между елементите на изложението - както между отделните глави, така и между точките в тях. Логическата подредба на главите дава възможност на автора да си задава точните въпроси към изследователския проблем; да прави много коректни обобщения за възможността телекомуникационните компании да добавят стойност чрез използване на стратегията за диверсификация, като едновременно с това успява да представи и своето собствено мнение. **Стильот и езикът** на докторанта се отличават с научност, но в същото време са разбираеми и ясни. Специално искам да отбележа, че работата се чете изключително леко; изчистена е от подробности, върху които дисертантът неизбежно е стъпил. В изложението елегантно са направени преходите между практиката на телекомите в света и ситуацията, която е налице в България.

Авторефератът е с обем 50 стандартни страници и в него са представени точно и пълно съдържанието и структурата на дисертацията, както и постигнатите резултати.

Прочитът на **публикациите** на докторанта - 1 студия и 2 статии - сочи, че те са свързани с темата на изследването и показват неговия траен изследователски интерес към приложението на потребителските данни, генерирани от телекомите.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В представения за рецензиране дисертационен труд докторантът демонстрира знания за междуетрасловото използване на Големите данни и умения на изследовател, способен да разработва предиктивни модели за анализ на поведенчески телеком данни. Това е основание за високата ми оценка за представения труд.

Приемам за налични в дисертацията и трите претендирани от дисертанта приноса.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Нямам критични бележки към докторанта. Препоръката ми е да продължи научните си изследвания, като оползотвори изследователския потенциал, с който разполага.

Имам един въпрос към докторанта: Може ли да посочи други двойки бизнеси/фирми, принадлежащи към различни отрасли, при които най-вероятно също е възможно междуотраслово сътрудничество на база използване на Големи данни.

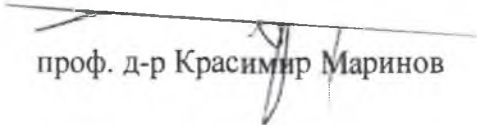
V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният дисертационен труд е самостоятелно проведено научно изследване с ясно открити резултати и научни и научно-приложни приноси, съответстващо напълно на изискванията към подобен научен труд.

Това ми дава основание да препоръчам с вътрешна убеденост на научното жури да присъди на докторант Димитър Георгиев Тричков образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Маркетинг“.

Аз самият ще гласувам категорично и убедено с „Да“.

Дата: 19.01.2022 г.

проф. д-р Красимир Маринов